כאשר קיבל דב בן־מאיר את מועצת־הפועלים לידיו, היתה הקופה מלאה. כאשר פרש ממנה היתה הקופה ריקה. הוא הוציא הון־עתק לקידום הקריירה שלו

„נפוליאון הקטן"

ח"כ דב בן־מאיר, ראש סיעת מיפלגת־העבודה בעיריית תל־אביב, שהיה סגן־ראש־העירייה ושאולץ לוותר על תוארו, הותיר אחריו במועצת פועלי תל־אביב (בית־ברנר) אדמה חרוכה, חובות שמרקיעים, דמורליזציה.

במשך שבע שנים היה מזכיר ההסתדרות בתל־אביב. בתקופת כהונתו הקצרה־יחסית, הוא הוציא

חשיפה

יאיר קוטלר

כשיבעה וחצי מיליוני דולר. סכומים גדולים בוזבזו על מיבצעי ראווה, פירסומת אישית, קוקטיילים וחוברות „הסברה" — פעולות שנועדו לקידומו האישי של המזכיר בהיררכיה המיפלגתית.

את הרזרווה הכספית הגדולה, שירש מקודמו אורי אלפרט, חיסל כלא היתה: כ־35 מיליון לירות באיגרות־חוב צמודות, שהיו בבנק ביולי 1976.

תדי קאופמן, המזכיר החדש של ההסתדרות

בן־מאיר, העסקנצ'יק, „הסוציאליסט" החי חיי־מותרות בדירת־הגג שלו בנווה־אביבים.

כך רשמתי מפיו של אורי אלפרט:

„דב בן־מאיר ביזבז 30 או 35 מיליון לירות, שהשארתי לו בבנק ביולי 1976 באיגרות־חוב צמודות. הוא הושיב לידו אנשים בכל מיני צורות, שעלו משכורות רבות.

„הוא ניפח שלא לצורך ימי עיון לעסקנים במקומות־עבודה רבים, ללא הקפדה על מחזוריות נאותה. הוא קידם את עצמו על חשבון מועצת־הפועלים, כדי להיות חבר־כנסת ומועמד לראשות עיריית תל־אביב. הוא גם ביקש להיבחר לכהונת מזכיר־ההסתדרות.

„משבע שנותיו בבית־ברנר הוא היה שנתיים וחצי בעירייה ובכנסת. על חשבון הקופה של מועצת־הפועלים הוא ערך מסיבות וקוקטיילים בדירת־הגג שלו גם לשגרירים ולאורחים זרים. הוא בנה לעצמו חצר. הוא הגדיל את המנגנון. הוא שילם למשרתים ולמלקקים. השיטה שלו ידועה: ביזבוזים על מיפגשים וימי־עיון, כתיבת חוברות־הסברה ופמפלטים, ספרים.

כסף מזומן במיזוודות ★ מי קיבל את הכסף ★ מזכיר הפועלים ערך קוקטיילים על חשבון המועצה ★ איך שוחדו עיתונאים ★ איך הופצו ספרים על־חשבון הציבור

„צוקר־פושקע"

תומכיו בע"מ של בן־מאיר, בעיקר אותם הנהנים מהטבות ומסידורי־עבודה שהוא פטרונם, מכנים אותו ספק באהבה ספק בלעג „צוקר פושקה" (קופסת־סוכר) על שם משפחתו הלועזי, צוקר.

הוא אדם לכל עת ואיש לכל חפץ. הוא בעד „לבנות ולהיבנות", כפי שהוא עצמו מעיד על דרכו. קוראים לו „נפוליאון הקטן", המשחק אותה בגדול. הוא „משוגע" לטקסים ולכיבודים.

כאשר היה מזכיר־המחוז של מפא"י הנהיג קבלות־פנים גרנדיוזיות ביום־העצמאות. הוא התקנא בנשיא־המדינה ובראש העיר. ומיהר לחקותם. את שם רעייתו, לילי, נהג להדפיס על כרטיסי־ההזמנה.

כאשר אחת מבנותיו חגגה בת־מיצווה, הזמין את מקורביו לסעודה חגיגית. בהזמנה המהודרת הוא פירט את התפריט שיוגש לאורחים הנכבדים.

הוא גר בדירת־גג מרווחת בנווה־אביבים, שרכש ב־1972 בכ־200 אלף לירות (כדבריו). את מעונו בתל־גנים מכר רק כעבור שלוש שנים (ב־1975) בכ־400 אלף לירות. אורי אלפרט אמר: „לפי הערכתי, הדירה הישנה של בן־מאיר ברמת־גן, שהיתה צנועה, לא יכלה לממן את קניית דירת־הגג." אחרים, שאף הם יודעי־סוד, אומרים כי בן־מאיר הסתייע ברכישת דירתו החדשה בנווה־אביבים בקרנות פנימיות של המיפלגה, או כאלה שעמדו לרשותה. את דירת־הגג בנו חברת רובינשטיין וחברת שיכון עובדים. שר־השיכון אברהם עופר, שהיה מראשי קרן יוליש, היה גם מנכ"ל שיכון עובדים.

בן־מאיר נולד בפולין ב־1927, ועלה ב־1935. ב־1946 סיים את תיכון־חקלאי פרדס חנה. ב־1958 קיבל תואר ראשון במדעי־הכלכלה־והמדינה באוניברסיטה העברית. הוא נמנה עם מייסדי קיבוץ מעיין־ברוך בגליל העליון. ב־1953 פרש ממישקו, שדחה את בקשתו לאשר לו לימודים בירושלים. מ־1954 עד 1962 ניהל את שרות הפירסומים ומחלקת־ההדרכה של מרכז־ההסברה. מבקריו מתייחסים אל ספריו כ„יצירות רדודות וקישקושים". מ־1962 עד 1976 היה מנכ"ל האגודה למילחמה בסרטן. ב־1970 נבחר כמזכיר המחוז של מיפלגתו.

הוא מטפח בלורית כסופה, הנמשכת על עורפו, אך שערותיו מתחילות להידלל. אסופת שערו הכסוף והדליל מזכירה את רעמת־השיער של דויד בן־גוריון וברל כצנלסון. הוא מבקש להידמות להם.

מיצחו רחב. הוא מרכיב מישקפי־קרן עבות. גופו קצרצר ומוצק. הוא מפטפט על כל נושא. מכאן יצא לו שם של מי שאינו חכם.

הוא נשוי ללילי, ילידת וינה, שנמלטה ב־1940 לאורוגוואי. הוא הכירה בקיבוץ. לזוג שתי בנות: רחל, טלי.

מלחכי־פינכתו מרעיפים עליו שבחים מזוייפים, כמו: האידיאולוג של המיפלגה, כוח אנאליטי, מורד במימסד, כושר כתיבה וביטוי, כישרון־כתיבה כסופר. יריביו רואים בו אב־טיפוס לבינוניות, סוציאליסט במרכאות, החי בשפע, איש מנגנון אפור, פסבדו־אינטלקטואל, דורס יריבים להשגת מטרותיו, חסר־מעצורים, שאפתן הדואג למישרות לעצמו וגם למקורביו.

ראויה־לעיון ביקורתו של הד"ר אבי רייך, מנהל החברה למוסדות חינוך ותרבות ושיקום השכונות, שהיה ראש לישכתו של ראש־העירייה המנוח יהושע רבינוביץ: „כדי להגיע לכנסת ולהיות גם מועמד לראשות העירייה ניצל בן־מאיר את מועצת־הפועלים לקידומו העצמי. שמעתי על השוקת השבורה שהוא השאיר ליורשיו".

אחד מחנפניו, רפי לוי, המחזיק בשמונה תיקים בבית־ברנר, המתרפס גם לפני תדי קאופמן, השמיע שיר־הלל על בן־מאיר, שהוא נצרך לו מאוד ב„סידור־עבודה": „הלוואי ורבים יהיו כמותו: בעל יכולת וכישורים. הוא פיתח את מועצת־הפועלים והרחיב את פעולותיה. הוא לא ניצל אותה לקידום עצמי. לא בן־מאיר אלא שטיינקלפר השאיר את הקופה במצב קשה..." (שטיינקלפר: „לוי נטל שעות נוספות. חוצפה לדבר עליו כך!").

בתל־אביב, הוא מזכיר מזן אחר לגמרי. הוא אינו לוקה בתסביך־גדלות, כקודמו בן־מאיר. הוא צנוע וחסכן, נחבא אל הכלים, מתרחק מהתיקשורת. הוא ירש שוקת שבורה, חובות מעיקים.

נאמניו של בן־מאיר במועצת־הפועלים הגדולה ביותר בישראל חותרים, כדרכם, תחת מעמדו של קאופמן. קודמיו, בן־מאיר ושלמה שטיינקלפר, שהיה מ"מ בן־מאיר ומחליפו כמס' 1 לזמן קצוב, השאירו אחריהם חוב של כשנים וחצי מיליון דולר: כמיליון וחצי דולר של הפועל (כולל חוב למס־ההכנסה) ועוד כמיליון דולר חובות כלליים.

ותיקים בבית ברנר מציירים תמונת־מצב קודרת:

4.2 מיליון דולר במזומנים הותיר אלפרט לבן־מאיר.

2.5 מיליון דולר הותיר בן־מאיר כחוב למ"מ, שטיינקלפר.

0.8 מיליון דולר הכנסות ממכירת נכסים על־ידי בן־מאיר שבוזבזו „לקידום עצמי".

בסך־הכל: 7.5 מיליון דולר החובות וההוצאות שבוזבזו בעידן בן־מאיר, ובכללם גרעון „הפועל".

החובות לבנקים ולנושים פרטיים, כולל גורמים מפוקפקים בשוק האפור, עולים לבית־ברנר כ־150 מיליון שקל בחודש ריבית.

בין יתר פעולותיו מציינים כי בן־מאיר „הקים לעצמו" קרן של כ־80 אלף דולר, כדי לסייע לו בהתמודדות על ראשות העירייה בבחירות האחרונות. המקור לקרן השופעת היה חלק מהכספים

„בן־מאיר הוא דוגמה קלאסית של סופר־קרייריסט. הוא תמיד יעלה על כל עניין ועל כל גב."

פנסיה חריגה ומכונית

בן־מאיר נפרד ממועצת־הפועלים כשבכיסו פנסיה נדיבה — חריגה — של 35%. הוא דאג להשיג את אישור המוסדות המבקרים, בעיקר את הגושפנקה של נסים בכר, שהיה יו"ר ועדת־הביקורת המרכזית בהסתדרות (שעקר לשווייץ, אחרי שערוריה ציבורית).

הפנסיה אושרה בניגוד לתקנון, הקובע שרק אחרי 10 שנות־עבודה רצופה בשכר, במקום אחד, מגיעה לפורש פנסיה של כמה אחוזים.

בן־מאיר היה מזכיר מועצת־הפועלים מקיץ 1976 עד ינואר 1984 — פחות משבע שנים. כדי למתוח את תקופת־הזכאות טען כי הוא שימש גם ממלא־מקומו של אורי אלפרט, אומנם ללא שכר. אך ממש באותה תקופה הוא קיבל את שכרו ממיפלגתו, כמזכיר־המחוז שלה.

את הפנסיה של 35% משכרו האחרון במועצה הוא מקבל דרך חברת־ביטוח. התרגיל הלא־לגיטימי הזה נתאפשר בגלל הקשרים המיוחדים שהיו בין בן־מאיר לנסים בכר שעליהם מהלכות שמועות מפליגות.

השניים לחצו ידיים איש לרעהו. עשו עסקות שונות בבחינת תן וקח, כמו קביעת מעמדה של הקשישה לילי מנחם במועצת עיריית תל־אביב

קרנות מיסתוריות וסודיות: מי השתמש בהן, מניין בא הכסף ולאן הלך

שהשיג ממכירת נכסים, כמו מועדונים ומיגרשים, שהיו בבעלות מועצת־הפועלים.

קוקטיילים בדירת־הגג

מאלפת עדותו הישירה והגלויה של אורי אלפרט בן־ה־75. הוא היום המישנה ליו"ר הסתדרות־הגימלאים. במלוא אונו. דיבורו רהוט. לשונו ברורה וחדה. הוא כואב את החורבן שהותיר אחריו בן־מאיר, אחרי הירושה השופעת שהשאיר לו. הוא מגיב בחימה שפוכה על מעשי יורשו.

אפשר להבין לנפשו הפצועה. הוא מתעב את

כחברת סיעת־העבודה. אין היא מנחילה כבוד לסיעה. נעמת שמחה להשתחרר ממנה. בן־מאיר ידע להשיג מבכר תעודות־הכשר למעשיו תמורת מימוש רצונותיו של המבקר בכר.

בלכתו מ„בית־ברנר" דאג בן־מאיר גם לנטילת מכוניתו הצמודה אל מקום העבודה החדש בעירייה: „פז'ו 504" מודל 1983 — רכוש מועצת־הפועלים, שהעירייה הסכימה לרכוש על־פי הערכת שמאי בשביל המיועד להיות סגנו של ראש העירייה שלמה להט.

ראשי בית־ברנר לא ידעו על העיסקה שהתבשלה במחיצתם. שלמה שטיינקלפר, שהחליף